ilerici gençlik

15 Günlük Siyasi Gençlik Gazetesi

BAĞIMSIZLIK ve DEMOKRASİ MÜCADELESİNDE ANTİ-EMPERYALİST DAYANIŞMA ve BİRLİK

29 Mart 1976
Sayı: 8
2.- TL.

MC GENÇLİĞİ TESLİM ALMAK İSTİYOR.

MC'nin birinci yılı doldurduğu sıralarda saldırıları ve tertipleri artarak sürüyor. İşçi sınıfının ekonomik ve sosyal hakları, zaten kısıtlı bulunan demokratik özgürlükler, daha da kısıtlanmaya çalışılıyor. İşçilerin devrimci sendikalardan yana yaptıkları tercihlerin, faşist saldırılarla değiştirilebileceği sanılıyor.

Devlet kadrolarının faşistleştirilmesi doğrultusundaki program, şimdiye dek, binlerce memurun, öğretmenin işten çıkarılması, sürülmesi ile gerçekleştirilmeye uğraşılıyordu. İlerici,yurtsever öğretim üyelerinin fakülte ve yüksek okullardan "temizlenmesi" doğrultusundaki yeni girişimler de şöyle:

İstanbul Üniversitesi öğretim üyelerinden Doç.Dr. Server Tanilli, Şişli Siyasal Bilimler Yüksek Okulu'nda verdiği dersler ve okuttuğu notlardan dolayı bir süre önce komandolarca ihbar edildi ve hakkında Devlet Güvenlik Mahkemesince dava açıldı. Tanilli'nin ders notlarını şimdiye dek Üniversite'ye bağlı iki ayrı kurul inceledi ve bilimsel buldu. Daha sonra bir ikinci ihbar üzerine açılan soruşturma sonucunda, Savcılık, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde Tanilli aleyhine TCK madde 142'ye muhalefetten dava açtı. Bilimsel bir yayın hakkında dayanaksız ihbarlar üzerine kovuşturma yapılmasını bilim özgürlüğüne aykırı bulduklarını belirten 750'yi aşkın öğretim üyesi, asistan, sanatçı ve demokratik örgüt yöneticisi olayı protesto ederek, bir bildiri yayınladılar. Bildiride, Doç.Server Tanilli'nin ders notlarından dolayı yargılanmasının, yazarın sadece kendisini ilgilendiren bir olay değil, Türkiye'de bir kere daha düşüncenin ve bilimin yargılanmak istenmesi olduğu; 12 Mart döneminde Mümtaz Soysal, İsmail Beşikçi davalarında görülen, düşünce özgürlüklerine, akademik özgürlüklere saldırının bir kere daha yenilenmesi anlamına geldiği belirtiliyor.

"HUZUR" İÇİNDE BİR OKUL

Aynı günlerde yayınlanan bir başka bildiri, ilerici öğretim üyeleri hakkında iyi niyetler beslenmediğinin kanıtı. İşgalleri altındaki DTCF'de pervasızca at oynatan faşist öğretim üyelerine de hitap eden bir bildiri yayınladılar. Bir yerinde şöyle deniyor: "Fakir milletimizin verdiği paralarla koltuklarında oturan bu efendiler, fakültelerimizde yabancı ideolojilerin kol atmasına göz yumdular. Cüppeleri ile sokakta yürüdüler. Türk gençliğinin öze dönüş hareketini hazmedemediler...... Mason localarının emir ve direktifleri doğrultusunda fakültemize yön vermek isteyenlere Türk gençliği hesap soracaktır...... Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi son 20 yılın en huzurlu eğitimini görmektedir. Artık fuhuş, zina, içki ve kumar yoktur okul kantinlerinde......."

MC'nin sorumlularının demeçlerinde sık sık rastlanan "Üniversitelerde huzur" vb. deyimlerinin, yukarıda DTCF'da "sağlandığı" belirtilen "huzur" anlamına geldiğinden kuşku duymamak gerek.

Uzun süredir orta öğretim kurumlarında da yaygınlaştırılan faşist terör, üniversitelerde gittikçe artan ölçüde uygulanıyor. Öğrenci gençliğin, öğrenim yapma özgürlüğü şöyle dursun, can güvenliğinden bile söz etmek olanaksız. Kıbrıs'lı öğrenci Mehmet Ömer, Beşiktaş'ta herkesin gözü önünde kurşunlandı. Kurşun sıkanlar, hiçbir engellemeyle karşılaşmadan arabaya binerek kaçtılar. Böylesi faşist suikastlere uğrayan ilk öğrenci değil Mehmet Ömer. Bu cinayetlerin engellenebilmesi, ilerici, sosyalist gençliğin somut sorunlar etrafında oluşturacağı eylem birliğinin güçlenmesine; bu birliğin işçi, emekçi sınıfların mücadelesinin yandaşı olmasına bağlı. Bu doğrultuda gelişmeler görülüyor. Öğrenciler tüm baskı ve tertiplere rağmen demokratik haklarını savunuyor, direniyorlar.

NİŞANTAŞI DİŞ HEKİMLİĞİ

Nişantaşı Diş Hekimliği okulunda 335 gündür süren boykot sona erdi. Boykotun talepleri arasında:

- Diş Hekimliği öğrencilerinin en iyi şekilde yetişmesi, ihtisas yapabilmeleri için engel olan İstanbul İktisadi Ticari İlimler Akademisi'nden ayrılıp branşlarıyla ilgili üniversiteye bağlanmaları,
- Öğrenciler için ucuz, rahat yurtlar sağlanması,
- Günümüz koşullarına uygun olarak kredilerin artırılması,
- Mediko-Sosyal kurumunu işlerliğe kavuşturacak çalışmaların yapılması,
- Okul yönetimine öğrenciler ve okuldaki bütü çalışanların katılması,
- Gerekli tüm kitap ve teksirlerin ucuz, bol olarak sağlanması,

vardı.

Öğrenciler amacın, somut istekler doğrultusunda, diş hekimliği öğrencilerini, diş hekimliği öğretim üye ve yardımcılarını örgütlemek ve birlikte örgütlü bir mücadele vermek olduğunu belirtiyorlar. Boykot süresince ölüm orucu, bildiriler, dilekçeler, forumlar, basın toplantıları, imza kampanyası gibi yöntemlerle sürdürülen mücadelenin bundan sonra daha da etkin bir şekilde devam ettirileceği bildiriliyor. Nişantaşı Diş Hekimliği öğrencileri İstanbul Üniversitesi bünyesine girmek için kararlılar.

MC Üniversitelere elkoyamaz!

1971'de yapılan Anayasa değişikliğinde, üniversiteler yasasına bir madde eklenmişti. Bu madde gereğince hükümete üniversite kuruluşlarının idaresine elkoyma yetkisi tanınıyordu. Fakat madde Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi. Bu karar, "madde ayrıntılı bir düzenleme getirdiği için uygulama niteliği yoktur" şeklinde verildi.

Ve yine, AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in Başbakan olduğu 1976 Türkiye'sinde hükümet üniversitelerin yönetimine elkoymak istiyor.

MC iktidara geldiğinden beri polisin girmediği üniversite kalmadı. Polisin üniversitelerdeki uygulamaları ise her yerde tepki ile karşılandı. Çünkü üniversitelerde olup bitenler "bir sağ-sol çatışması" değil, bundan siyasi çıkar uman MC'nin kasıtlı olarak yarattığı huzursuzluktu. Gün geçmiyor ki faşistlerin tabancalı, bıçaklı vs. saldırısı olmasın. Güpegündüz, en kalabalık yerlerde, halkın önünde işlenen siyasi cinayetler ve bu cinayetlerin faillerinin bulunamayışı (?), bütün bunların MC'nin iktidarda olduğu zamana rastlaması bir tesadüf değil. Bunu herkes anlamış durumda. Anlanan başka bir şey de polis baskısı ve denetimi altında akademik eğitimin yapılamıyacağı.

Üniversitelerin özerkliğini hiçe sayan bu uygulamaların yanı sıra şimdi bir de Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş ve uygulanamaz olan bir madde, asayişi sağlama bahanesi altında uygulamaya sokulmaya çalışılıyor. Birincisi böyle bir uygulama Anayasa'ya aykırı. İkincisi, üniversitelerde eğitimin aksamasına cevap olabilecek bir tedbir olmayacak. Çünkü eğitimi aksatan nedenler, üniversite özerkliğini ortadan kaldırarak değil. bunu sağlıyarak yok edilebilir. Üçüncüsü MC , ekonomik ve siyasi alanlardaki beceriksizliğini böyle uygulama ile örtbas edemez.

MC böyle bir uygulama ile ilerici öğrenciler üzerinde baskıyı artırma fırsatını yaratma çabası içerisinde. Ancak bu fırsat verilmeyecek. Ne öğrenciler tarafından, ne de kamuoyu tarafından. Üniversitelerde can güvenliği ve eğitim özgürlüğü sağlanacaksa, bu ancak MC'nin iktidardan düşürülmesiyle olacak!

ANKARA SİYASAL BİLGİLER VE BASIN YAYIN

Siyasal Bilgiler Fakültesi ve fakülteye bağlı Basın-Yayın Yüksek Okulu'nda sömestre sınavları 1 Şubat'ta başlayacaktı. 1 Şubat Pazartesi günü okula gelen öğrenciler okulun polis işgali altında olduğunu gördüler. Bu işgal karşısında SBF ve BYYO öğrencileri sınavları boykot ederek polis işgalini protesto ettiler. 4 - 5 faşistin dışında sınavlara giren olmadı.

Bunun üzerine okul yönetimi Şubat ayını sömestre tatili olarak ilan etti, sınavlar Mart ayına alındı. Polis işgali kalkmadığı için Mart ayındaki sınavlara da giren olmadı. SBF dekanı istifa etmek zorunda kaldı. Yeni sınav günleri saptandı. 23 Mart salı günü başlayan sınavlara polis işgali sürdüğü için girilmedi.

Öğrenciler:

- Polisin azaltılarak sadece 2'si erkek, 1'i kadın 3 polisin kalması, diğerlerinin okul çevresinden çekilmesi,
- 23 Mart Salı sabahı tutuklanan üç öğrencinin serbest bırakılması,
- Öğrencilere yeni sınav hakkı tanınması

→

koşulların kabul edilmesi halinde sınavlara girecekleri okul yönetimine bildirdiler. Bu koşullar yerine getirilmediği takdirde sınavlara girilmeyecek.

HACETTEPE'DE

Demokratik üniversite yolunda sürdürülen bu direniş ve boykotlar faşistlerin günlük saldırı hedefleri arasında.

Hacettepe Üniversitesi, can güvenliği kalmadığından daha evvel kapatılmış, bu arada sınavlar yapılamamıştı. Tüm üniversitede kapatılma sırasında yapılan yoklamalar devamsızlığa sayılmamıştı. Eczacılık fakültesi öğrencileri okul açıldığında farklı bir durumla karşılaştılar. Kapanma süresinde yapılan sınav ve yoklamalar geçerli sayılıyordu. Öğrencilerin, temsilciler aracılığıyla Dekanlıkla görüşme istemleri hiçbir sonuç vermedi. Bunun üzerine öğrenciler bu konuya çözüm getirilene kadar boykot yapacaklarını açıkladılar.

15 Mart günü okula giden Hacettepeli öğrenciler, faşistlerin sürekli tahrik ve küfürleri ile karşılaştılar. Bu durum okulda "can güvenliğini korumak" gerekçesiyle bulunan polise defalarca bildirilmesine ve uyarılmasına rağmen polis hiçbir tedbir almadı.

Saat 12.30 sularında, derslerinden çıkıp yemeğe gitmekte olan öğrencilere faşistler sopa ve taşlarla saldırdılar. Olay yerine gelen polis, tüm öğrencileri dağıttıktan sonra faşistleri kordon altında yemekhaneye soktu. Polisten böylece yardım alan faşistler kantinde bulunan ilerici öğrencilerin üzerine saldırarak 4-6 kişiyi feci şekilde yaraladılar. Olay yerine yetişen polis faşistleri teskin (!) ettikten sonra, dövülen üç öğrenciyi götürdü.

BİR GÜNLÜK BOYKOT

Yine Hacettepe'de 24 Mart Çarşamba sabahı erken saatlerde Tıp dönem III'ün anfisi basıldı. Giriş katında toplanan faşistler öğrencilerin üzerine saldırdılar. Polis, çıkan ufak bir kavgayı ayırmak için havaya iki el ateş etti. Bunun üzerine, okuldaki devrimci öğrenciler çeşitli sloganlar bağırarak bahçeye çıktılar. Son olayları kınayan bir forum yapıldı, bir gün boykot kararı aldılar ve dağıldılar. Bu arada Temel Bilimler binasında toplanan faşistlerin, forumu dağıtamayan polisi kınayan sloganlar bağırdıkları görüldü.

25 Mart 1976 günü erkenden okula gelen faşistler öğrencilerin üzerine saldırdılar. Bu saldırı, öğrencilerin toplu direnciyle püskürtüldü. Bundan sonra okul polis kordonu altına alındı.

Aynı gün öğleden sonra faşistler bu kez de Dönem I anfilerinde ders yapan öğrencilere taş, sopa ve demir çubuklarla saldırdılar. Gene püskürtüldüler.

BİTLİSLİ ÖĞRENCİ "ÖLÜM ORUCUNDA"

Faşistlerin beceremediği işi polis yaptı. Anfilere girerek öğrencilerin üzerini aradı ve öğrencileri copladı. Buradan çıkan poliş Hazırlık Okulu öğrencilerine de aynı şekilde saldırdı. Fakat öğrencilerin dayanışması karşısında polis okulu boşaltmak zorunda kaldı.

Okullarda can güvenliği kalmayan öğrenciler için aynı durum yurtlarda da geçerli. Faşist işgal altında olmayan yurtlarda faşistlerin etkinliğini sağlayabilmek için MC gereken kolaylıkları sağlıyor.

YENİ BASKI YÖNTEMLERİ

İstanbul'da Bitlis Yurdu öğrencileri, yurtlarının satılması üzerine ölüm orucuna başladılar. Bitlis yurdunun kurulduğu arsa 1968 yılında İstanbul Belediyesi tarafından Bitlis özel idaresine 3.500 lira gibi çok az bir fiyatla verilmiş. Bu para ve yurt için gerekli maddi kaynaklar, Bitlis Yüksek Tahsil Talebelerini Himaye ve Yardımlaşma Derneği tarafından sağlanmış. Yurt 1968'den beri Bitlisli öğrencilerin barınağı durumunda.

Yurdun yönetimi öğrencilerin demokratik örgütü olan Bitlis YTTHY Derneği tarafından atanan bir müdür tarafından yürütülmektedir. Olayın düzenleyicilerinden olan Tatvan'ın faşist Belediye başkanı Mekineddin Aydın geçmiş tarihlerde Dernek yönetimini silah zoruyla ele geçirmeye çalışmış, fakat başarılı olamamıştır. Bunun üzerine, işçi ve emekçilerin yoğun olduğu Koca Mustafapaşa semtinde, devrimci bir güç olan yurt öğrencilerini dağıtmak için Bitlis Valisi A. Fuat Çapanoğlu ile bu çirkin oyunu hazırlamışlardır. Bu olayın bir nedeni de yurt öğrencilerinin okuma olanaklarını ellerinden alıp sosyalist gençlere ve onların Bitlis'teki ailelerine baskı yapmaktır. Bu öğrencilerin çoğu çok düşük gelirli ailelerin çocuklarıdır ve yurtta 100 TL gibi düşük bir ücretle kalmaktadırlar.

Öğrenciler çevre halkının büyük desteğini görmüşlerdir. Bu eyleme yurtta kalan 56 kişiden 13'ü katılmıştır. Bu ikisi hastalanarak hastahaneye kaldırılmışsa da tedavilerinden sonra tekrar oruca katılmışlardır.

Bitlis ve yurt çevresi halkının çabaları sonucu Tatvan Belediye Başkanı geri çekilmek zorunda kalmış ve satış işleminin durdurulması için görüşmeye oturmuştur.

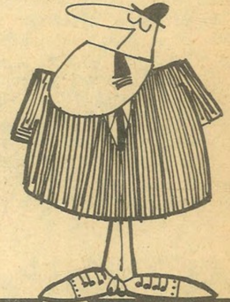
İktidarı eleştirmek yasak !

Sendikalar, Meslek Odaları, Dernekler, demokrasi mücadelesinin vazgeçilmez ve etkin unsurları. Bunun, demokrasiden yana olanlar kadar gerici mihraklar da farkında ve her alanda olduğu gibi buralarda da baskılarını yoğunlaştırmaya uğraşıyorlar. Dernekler üzerindeki baskılar 12 Mart döneminde çıkarılan dernekler yasası ile yeni bir devreye girdi.

Yargıtay'ın bu yasaya dayanarak verdiği en son karar ise derneklerin çalışamaz hale getirilmesinde yeni bir adım. Bu karara göre dernek yöneticileri siyasi demeç veremeyecekler. Verirlerse, demeçlerinde suç unsuru olmasa bile 1 ilâ 2 yıl hapis cezasına çarptırılacaklar.

Yığınları politikadan uzak tutmağa, politika yapmanın "Büyüklerimize" bırakılmasını sağlamaya uğraşmak, çıkarları kurulu düzende olanların devamlı kullandıkları bir yöntem. Bu yöntem giderek geçersiz olmağa başladığından yeni yöntemler geliştirmek gerekli. Bu yöntem de her güçsüzün başvurduğu yöntem: Baskı. Derneklerin faaliyet alanlarını daraltmaya uğraşmanın anlamı bu.

Memur derneklerinin memurların katsayısını artırmayan iktidara, sendikaların işçi ücretlerini dondurmağa uğraşan iktidara, öğrenci derneklerinin üniversitelere el koymağa uğraşan iktidara ilişkin demeç bile vermeleri yasak. MC iktidarının söze dahi tahammülü yok. Bu da faşizan tırmanışın temelinde yatan gerçek.

Kapitalizm gemisinde açılan gedik: Yolsuzluk

Yolsuzluk iddiaları Türkiye'de yıllardır kanıksanmış hale gelmişti. Şimdi ise bu iddialar yönetim aygıtının en yüksek kademelerine kadar yükselmiş ve bu kademeleri sarsmaya başlamıştır. Olay buraya kadar olağan gözükebilirse de bundan sonrası öyle değildir. Çünkü, bu durumda kendilerine sorumluluk düşen yetkililer durumdan paniğe kapılmışlardır. Toplumun artık seyirci kalamayacağı olaylar, kamuoyundan planlı bir biçimde saklanmaya çalışılmaktadır. İşte, asıl bu durum, kökü derinlerde yatan bir toplumsal bunalımın işaretidir.

Kapılınan paniğin birinci nedeni şudur: Yolsuzluğun sadece belirli bir kesimle sınırlı olmadığı bilinmektedir. Bugün ortaya çıkarılanlar, "buzdağının üstte kalan kısmıdır, asıl kitle alttadır." İddiaların üstüne gidilecek olursa, olayın genişlemesinin önü alınamayacaktır. Oysa, tüm yönetim organlarını saran bir hastalığın deşildiği, tabuların yıkıldığı bir ortamda, sermaye iktidarlarının ülkeye rahatça hükmetmeleri mümkün değildir. Bu yüzden, şimdi ortaya çıkan panik, yalnız bugünkü iktidar çevrelerini değil, genel olarak "siyasal çevreleri" içine alabilecek niteliktedir.

Yolsuzlukların üzerine tam olarak gitmek, bu düzenin sürüp gitmesinden vazgeçemeyecek olanların yapabileceği bir iş değildir. Toplumda kendilerine yetki verilen sorumlular üzerinde etkili bir denetim sisteminin kurulması, ancak kitlelerin bu işleme aktif olarak katılmalarıyla mümkündür. Bu ise, gerekli demokratik organların kurulmasını, demokrasinin halk yığınlarını kapsamasını, yönetim aygıtının bütünüyle demokratikleştirilmesini gerektirir. Sermaye sınıfının buna kendi rızasıyla razı olması beklenemez.

Daha derinlere inildiğinde, bütün yolsuzlukların temelinde kapitalist sistemin yattığı görülür. Özünde sömürüye dayalı bir sistem olan kapitalizm, sömürünün en kaba biçimlerinden olan "soygun" mekanizmasını engellemek bir yana, teşvik eder. Kapitalizmin kaba döküntülerinden olan basit "hırsızlık" vakaları bile, buna teşebbüs eden "lumpen" unsurları gerektiğinde kullanabilmek için, sermaye tarafından gizliden gizliye himaye edilir. Faşist terör, çoğu zaman bu döküntü unsurlardan yararlanır.

"Büyük başın derdi büyük olur" sözü gibi, yolsuzluklar daha yüksek kademelere tırmandıkça, yolsuzlukların çapı da büyümektedir. Uçağını satmak isteyen bir uluslararası tekel, elbette rüşvetini bir trafik memuruna, bir gümrük memuruna verecek değildir. "Yolsuzlukların" bu kadar yükseklere tırmanması, büyük sermaye ile devletin bütünleşmesi sürecinin doğal bir sonucudur. Bu hastalık da artık bütün kapitalist dünyayı sarsmaktadır. Kapitalist dünyanın yaşadığı bunalım, toplum hayatının bütün yönlerini kapsar hale gelmiştir.

Şimdi Türkiye'de iktidar çevreleri, patlak veren bu toplumsal bunalımın siyasal bir buhrana dönüşmemesine çalışmaktadırlar. Örtbas çabalarının amacı da budur. Bu örtbas çabalarının önüne, ancak sürekli bir muhalefetle geçilebilir. Bu sürekli muhalefeti örgütlemek, toplumun demokratikleşmesini isteyen herkesin görevidir. Fakat burada da asıl görev, sosyalist güçlere düşmektedir. Sosyalist güçler, yolsuzlukların önemini küçümseme yanılgısına düşmeden, halka karşı görevlerini yerine getirmelidirler.

MC'nin "milli" eğitimi

AP'li "Komando Nail"in yerine bir MHP'li Milli Eğitim Bakanı olsaydı, MHP'ye bu kadar hizmet edemezdi. Komandobaşı, böyle düşünüyor olsa gerek. Senesini dolduran MC iktidarı milli eğitim politikasını "başarıyla" sürdürüyor. Bu kurumda faşistleştirme son hızıyla devam ediyor ve faşistler yeni yeni mevziler elde ediyor; geçici olsa bile.

"Milli şuurlu" gençler yetiştirmek için, "milli şuurlu" öğretmenler gerekmektedir. Bu mantıkla hareket eden "Komando Nail" öğretmen okullarında ve eğitim enstitülerinde bir dizi temizliğe girişti. "Solcu" öğretim görevlilerini uzaklaştırdı. "solcu" öğrencileri okullardan attı. Faşistler de bu işlemde bakanlığa yardımcı oldular. Bugün Türkiye'deki tüm öğretmen okullarında ve eğitim enstitülerinde genel bir huzursuzluk var. Birçoğunda boykotlar sürüyor. Boykotta olan okullar arasında İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü ve Ankara Gazi Eğitim de var. Bazı okullarda faşistler ilericileri derslere almıyorlar. Bunlar G. Antep, Ank. 2 Yıllık Eğitim Enstitüsü, ve birçokları. Kayseri, Çorum, Amasya, Bolu, Buca'daki eğitim enstitüsü ve öğretmen okullarında ise yoğun baskılar devam ediyor. Bolu'da 200 öğrenci okuldan uzaklaştırıldı.

Burada durup İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü'ndeki boykottan bahsetmek gerekir. Bu okulda boykot 8 Ocaktan beri devam ediyor. Boykotla ilgili olarak tutuklanan 46 öğrenci halen tutukevinde bulunuyor.

14 Mart günü İ.A.E.E. öğrencileri "Faşizmi ve gerici eğitimi protesto" amacı ile bir miting tertip ettiler ve burada isteklerini dile getirdiler. Kadıköy'de düzenlenen bu miting çevre halkınca olumlu karşılandı, ilgi ve destek gördü. Öğrenciler boykotta yalnız olmadıklarını daha iyi gördüler. Fakat MC bunları görmezlikten gelmekte. Gerici "milli" eğitim politikasına devam etmekte, baskılarını güngeçtikçe yoğunlaştırmakta. Böylece hükümet etmekten aciz MC, ayrı acizliği Eğitim Enstitülerinde ve Öğretmen okullarında da gösteriyor. Ve de yakınlaşan sonunu daha da yakınlaştırıyor.

Eğitim enstitülerinin "akademi haline getirilme" talepleri karşılanmalıdır. Bu talep, eğitim enstitülerinin demokratikleştirilmesinde bir adım olacaktır. Enstitülerin MC'nin "milli" eğitiminden kurtarılması, halka dönük eğitimin uygulanması ise ülke çapında verilen demokratik mücadelenin ilerletilmesine, demokratik mevzilerin korunmasına, yenilerinin kazanılmasına bağlıdır.

YÜKSELİŞ ÖĞRENCİLERİ:

Öğrenimin devamından yanayız

Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi ile Ankara Mühendislik Mimarlık Yüksek Okulu'nda, 8-29 Mart'ta yasal olmayan "hayali" sınavlara karşı öğrencilerin direnişi sürerken, Akademi başkanlığı yine yasa dışı hayali bir Akademik takvim hazırlayıp yayınladı. Anti-demokratik uygulamalarla dolu olan bu takvimde öğrencilerin bir sınav hakkı yenirken öğrenim yarı yılları da ikiye bölünüp parçalanıyordu. Yönetmelik gereği, stajın 36 iş günü kesintisiz olarak yapılmasının şart olduğu bir okulda staj için 29 günlük tatil veriliyordu.

Bütün bu yapılanların amacı; yönetmelikleri çiğneyerek anti-demokratik uygulamalarla öğrencileri baskı altına almak, bu olmazsa okulu kapatmaktır. Çünkü okul yönetimi bu yılı tamamlatmamaya ta dönem başında karar vermişti. Ve bunun sorumluluğunu ilerici öğrencilere yıkmaya uğraşıyordu.

Tüm bu anti-demokratik uygulamalara cevap olarak öğrenciler hayali sınavları başarılı biçimde boykot edip, okulun açılması için bütün olanaklarını seferber ediyorlardı. Öğrenciler boykota gönüllü olarak katılmış, hiç bir fiili engelleme olmadığı halde sınavlara katılma oranı yüzde yediyi aşmamıştı. Bu takvim çerçevesinde öğrencilerin sene kaybetmeyeceğini söyleyen yöneticiler de bilmektedirler ki, uygulanabilmesi imkânsız bu takvim uygulansa bile öğrenim yılının tamamlanması imkânı yoktur. Bunun karşısında ilerici öğrenciler uygulanabilir bir takvim önerisi hazırladılar.

Ancak ilerici öğrenciler okulda öğrenimin devamının sorumluluğunun kendilerinden çok okul yönetiminde olduğunu biliyorlar. Okul içinde MC hükümetinin güvenlik kuvvetleri kol gezdikçe, öğrencilere yöneltilen saldırılar devam ettikçe okulda öğrenimin aksamadan devamını düşünmenin olanağı yoktur.

Öğrenimin kesintisiz ve başarılı bir biçimde sürdürülebilmesi için Akademi-Yüksek Okul ayrımının kaldırılıp Tek Tip Üniversite'nin oluşturulması, ek görevli ve "uçan" öğretim görevlilerinin kadrolu öğretim görevlisi haline dönüştürülüp, öğrenci temsilciliğinin kurulması gerekmektedir.

Öğrenciler öğretimin devamını (burjuvazinin kendi hazırladığı yasalara bile uymadığı böyle bir dönemde) bu anti-demokratik yasa ve uygulamaların ortadan kaldırılmasında görüyorlar.

Bunun için, öğrenciler acil olarak:

- Okulun, Akademi-Yüksek Okul ayrımının kaldırılarak tek bir statüye bağlanmasını,
- Öğretim görevlilerinin kadrolu olarak çalıştırılmasını, çalışanların örgütlenmelerinin engellenmemesini,
- Öğrenci temsilciliğinin kurulup, öğretim görevlisi ve çalışanların eşit hakla yönetime katılmalarının sağlanmasını, yöneticilerin seçimle işbaşına gelmesini istiyorlar.

ADMMA ve AMMYO ilerici öğrencileri ancak bu ilkelerin gerçekleşmesi halinde öğrenimin kesitisiz süreceğinin bilincindeler. Öğrenciler, 29 Mart'ta okulun açılması ve derslerin devamından yanalar.

Kanlı tertipler sürüyor

Abidinpaşa son günlerde Ankara'nın en kanlı olaylarının geçtiği bir semt durumuna geldi. Her gün yeni bir "olay" meydana geliyor. Ata Yıldırım'ın öldürülmesi de son olaylardan biri. Bir tertip olduğu şu götürmeyecek kadar açık olan bu cinayet, Ülkü Ocaklarının komandolarınca işlendi. Ata'nın babası eski bir MHP'li idi ve bu olayı Türkeş'e bir telgrafla bildirip "Ülkü Ocaklarının kapatılmasını" istedi. Türkeş'e "teessüflerini" bildirmekten de geri kalmadı. Baba Yıldırım, senelerce MHP'ye hizmet etmiş, Çankaya İlçe Başkanlığı yapmış, iki dönem Ankara'dan milletvekili adayı olmuş bir kişi. Oğlunun MHP'liler tarafından öldürülmesinin acısını katmerlendirmesi doğal. Bu durum, acısını katmerlendirmekle kalmıyor. Aynı zamanda onu büyük bir yıkıma, çalkantıya sürüklüyor.

Ancak iş bununla da bitmiyordu. Oğlunun cenazesi Nusret Yıldırım'a verilmemiş, polis tarafından kaçırılmıştı. Bütün aile bu olayla da polis coplarından kendini kurtaramadı. Son aylarda katledilen ilerici ve sosyalistlerin cenaze törenleri polis tarafından sürekli engellenmiş, tören yapmak isteyen devrimcilerle polis arasında çatışmalar çıkmış, birçok kişi de bu olaylarda ölmüştü. Emniyet Müdürü'nün "bundan böyle hiçbir komünistin cenaze törenini yaptırmayacağım" yollu bir görüşü olduğu söylenmektedir. Son törenlerde sürekli engellemeler, cenazelerin ailelerine bile teslim edilmeyişi, onlardan kaçırılması bu söylentiyi doğrular niteliktedir. MC iktidarı ölülerden de korkar duruma gelmiştir. Bu cinayetler emekçi yığınlar arasında nefret uyandırıyor. Her cinayette MC iktidarı bir kere daha lânetleniyor. Halkın tepkisinin bu törenlerde dile gelmesinden, iktidar aleyhinde eylemlerin genişlemesinden korkan MC bunu engellemeye çalışıyor. Fakat, engellemeler, yaklaşan sonunu geciktiremiyor.

TÜRKEŞ'İN TELGRAFI

Türkeş, baba Yıldırım'a bir telgraf göndererek "cinayetin Ülkü Ocaklarınca işlenmediğini" söylüyordu. Ancak bu sözlere kargalar bile gülüyordu. Baba Yıldırım'ın şimdiye kadarki değer yargıları alt üst olmuş, lider bellediği kişiye güven duygusunu bütünüyle yitirmiştir. Ancak, MHP'nin ona karşı tavrı ne olacak, düşündürücü olan bu. Baba Yıldırım'ı "davadan dönenler" listesine alacaklar mı?

Girişi kısıtlama sınavları

Üniversiteye giriş sınavları üzerine yıllardır çok söz söylendi. Söylenenleri, yazılanları kısaca şöyle özetlemek mümkün: Her geçen yıl Üniversiteye giriş sınavlarına girenlerin sayısı artıyor, kazanma oranı düşüyor. Binlerce lise mezunu Üniversiteye giremiyor. Meslek okulları mezunlarının Üniversiteye girme olanakları zaten baştan kısıtlanmış. Onlara yalnızca belirli okullar kontenjan ayırıyor. Üniversiteye girme "şansına" sahip olanlar arasında ise "doktor" olmak isteyip de, "ev ekonomisi uzmanı" olmak zorunda kalanların sayısı az değil.

Önümüzdeki günlerde 1976 Üniversite Giriş Sınavları yapılacak. Sınava girecekleri bilgilendirmek için bir "kılavuz" yayınlandı. Kılavuzun fiatı 25.-TL. Bu yıl üniversite giriş sınavı harçları da 200-TL oldu. Böylece, üniversiteye giriş için müracaat eden adaylardan yaklaşık olarak 70 milyon TL sı civarında para toplanmış olacak. Toplanan para bu iş için yapılan harcamaların aşağı yukarı dört katı. Artan paraların ne için kullanılacağı insanı düşündürüyor. Geçen sene sınav için müracaat edenlerin sayısı 270 bine ulaşıyordu. Bu seneki müracatların bu sayıyı da aşacağı bir gerçek. Üniversiteye girme "şansına" sahip olacak öğrenci sayısı ise satılan kılavuzda yayınlanan, üniversitelerin kontenjanına göre yalnızca 36.887. Bu kontenjanın 25.513'ü lise mezunlarına ayrılmış. Kapılarını lise mezunlarıyla birlikte, meslek okulları mezunlarına da açan okulların kontenjanı 9590. Yalnızca lise dengi meslek okulu mezunlarına ayrılan kontenjan ise 3784.

Her geçen gün artan üniversite adaylarını elemek için, sınav bir yol. Müracaat formları da bu iş için kullanılıyor. Başvurma kartlarını doldurmak ne kadar kafa karıştırıcı bir iş olursa o kadar iyi. Böylece bir kısım öğrenci, oyunun kurallarını beceremediğinden daha baştan oyun dışı bırakılacak.

Başvururken 1 den başlayarak 20 tercih yapılacak. Her okula, tercih listesinde yer vermiş adaylar arasından, kontenjan sayısı kadar öğrenci seçilecek. Öncelik de puanı yüksek olanlara tanınacak. Buraya kadar pek anlaşılmaz bir durum yok. Ancak sıra tercihleri yazmaya gelince durum karışıyor. Öğrenciye puanı ne kadar yüksek olursa olsun, bir okula kesin kayıt yaptırma hakkı tanınıyor. Bu da puanın elverdiği ölçüde adayın en üste yazdığı okul olacak. Kesin kayıt hakkı tanınan okulu, daha düşük puanlı bir okulla bile değiştirmek mümkün değil. Bir de aday sayısının, merkezi sistemle öğrenci alan okulların kontenjanını aşması halinde bir kısım adayın hiç bir okulun listesine alınmayacağı peşin peşin belirtiliyor. Bunların üstüne, öğrenciye tercih yazmada önerilen yöntem şu: İlk tercih olarak kaydolmayı en çok arzu ettiğiniz okulu yazın, "Puanım yeterli olmayabilir" endişesini bir kenara bırakarak 20 tercihinizi sadece ilgi, istek ve yeteneklerinizi göz önüne alarak doldurun. Bu yöntem önerisi, belirtilen koşullara bakılırsa, öğrenciye sen bu işten vazgeç demek.

Üniversiteye giriş sınavında, öğrencinin sınava gireceği yer de bir sorun. Aday sınava gireceği yer olarak, Ankara, İstanbul ve İzmir'den yalnızca birisini isteyebiliyor. Öteki isteğinin başka bir merkez olması zorunlu. Aday, istediği her iki merkezde de istekler kapasiteyi aşarsa, gösterilen başka bir yerde imtihana girmek zorunda. Buna itiraz hakkı yok. Bunun öğrenci için yaratacağı mali sorunlar göz önüne bile alınmıyor. Bu yıl müracaatta yapılan 'yeniliklerden' birisi de şu: Önceki yıllarda öğrenci kart doldururken yanlışlık yaptığında, belli bir süre içinde kart, yanlışını düzeltmesi için kendisine geri yollanırdı. Bu sene ise yanlış yapılan kartlar iptal edilecek.

Üniversite adaylarına, bu yıl 225 lira ile açılan bir kumar oynatılıyor. Bu kumarın adı "Eğitimde fırsat ve imkân eşitliği". Sonuçlar araştırmalar ise şu gerçeği gösteriyor: Türkiye'deki laçkalaşmış eğitim sistemi, kapitalizmin ürünü. Bunalımdan bunalıma sürüklenen Türkiye kapitalizmi, hiç bir soruna çözüm getiremiyor; giderek içinden çıkılmaz hale gelen eğitim, bu sorunlardan yalnızca birisi. Üniversite giriş sınavlarının da, bu yapı içerisinde toplumun belirli kesimlerinin "eğitim hakkını kısıtlama sınavı" olduğu apaçık ortada.

BAĞIMLI EKONOMİNİN SONUÇLARINDAN BİRİ:

Yurt dışına beyin göçü

Günümüzde emperyalizmin boyunduruğu altındaki az gelişmiş ülkelerin en büyük sorunlarından biri de, büyük zorluklarla yetiştirdikleri teknik kadroları gelişmiş kapitalist ülkelere kaptırmalarıdır. Nitekim yurdumuzda 2316 kişiye bir doktor düşerken, her yıl 200'e yakın doktor çalışmak için dış memleketlere göçmektedir. (1) Böylece, ülkemizin sınırlı olanaklarıyla binlerce lira harcayıp yetiştirdiği bu elemanları gelişmiş kapitalist ülkeler bir kuruş harcamadan -teknik- ordularına katmaktadırlar.

Birleşmiş Milletler istatistiklerine göre her yıl ortalama 375 bilim adamı ve yüksek nitelikte eleman dış ülkelerde çalışmak üzere Türkiye'yi terketmektedir. Göç eden elemanların yüzde 51.5'i tıp, yüzde 40'ı mühendislik, yüzde 5.5'i tabii bilimler ve yüzde 3'ü sosyal bilimler dalındandır. (2) Batılı kapitalist ülkeler tarafından çekilen bu "nitelikli insan gücü"nün yurdumuzdaki potansiyelin 1/10'u olduğunu söylersek, sanırız işin ciddiyeti daha iyi anlaşılacaktır.

Ülkemizdeki bütün aydınları yakından ilgilendiren bu sorunun temeline inince şu olgularla karşılaşılacaktır:
1- Emperyalizme bağımlı sanayi burjuvazisinin teknolojiyi üretecek süreçler yerine "Teknoloji transferi"ni tercih etmesi temeldeki önemli olgulardan biridir. Teknoloji transferi genellikle mamul mal, üretim araçları ve teknik bilgi ithalatı biçiminde gerçekleşmektedir. Bu durumda ülkenin emperyalizme bağımlılığına sürekli bir nitelik vermekte ve bir kısım teknik elemanın işsiz kalmasına neden olmaktadır.
2- Madalyonun bir diğer yüzü de yukarıda değindiğimiz gibi emperyalist ülkelerin kendi yarattıkları bu "yapay göçler" sayesinde hiç yatırım yapmadan bir "beyin potansiyeli"ne sahip olmalarıdır. Böylece tek emelleri kârlarını en yüksek seviyeye çıkarmak olan uluslararası tekeller çifte kâr etmektedirler. Bir yandan teknoloji transferi yoluyla az gelişmiş ülkeler üzerindeki sömürülerini sürdürürken, öte yandan kendi gelişmeleri için gerekli araştırmalarda kullandıkları elemanların yetişme masraflarını da bu fakir ülkelerin sırtına yüklemektedirler.

Bu arada Türkiye'de bilgisayar makinelerinin kullanımının son on yıl içinde artması da, yetişmiş teknik elemanların devre dışına atılma sürecini hızlandırmıştır. Bu tür makineler için 1970 yılında işletme, kira giderleri ve kira ek ödemeleri için 112 milyon 800 bin TL (33 milyon TL döviz olarak) harcanmıştır.(3)

Ülkemizde kamu sektöründe araştırma-geliştirme harcamalarına ayrılan payın son yıllarda oransal olarak bir düşüş kaydettiğini söylersek, bu konuda dışa bağımlılığın giderek arttığını anlamak daha kolay olacaktır. Nitekim araştırma, geliştirme masraflarının Gayri Safi Milli Hasıla'ya oranı 1964 yılında binde 4.1 iken, bu oran 1969'da binde 3.6, 1970'te de binde 3.5'e düşmüştür.

(1) (2) (3) Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânı.

Aktepe de faşist tertipler boşa çıkarılacak

Faşistlerin uzun süredir etkinlik kurmak istedikleri bölgelerde, Halkevleri ve gençlik derneklerine silahlı saldırılar düzenledikleri biliniyor. Amaç mahalle halkının yıldırılması, sindirilmesi. Bu saldırıların polis desteğinde yapıldığı ise artık örtbas edilmeyecek bir gerçek.

19.3.1976 günü Keçiören'deki faşist guruplar Aktepe'deki ilericilere, polis desteğinde, bütün gün süren bir saldırı düzenlediler. Aktepe sokaklarında ilerici gençler tabancalarla kovalandılar. Komandolar, polisin yanında ilericileri yaylım ateşine tutuyorlardı. Saat 12 sularında Keçiören Lisesi'ne üniversite giriş sınavı formu almaya giden Namık Kemal Özkan feci şekilde dövüldü. Öğrencinin gözleri görmeyecek şekilde şişmişti. Aynı liseden Cevdet Ezberci ve bir başka öğrenci üzerine de tabancayla ateş edildi.

Saldırı ogünden sonra da devam etti. 21.3.1976 günü Büyük Ülkü Derneğine kayıtlı 200 kişilik bir gurup, Aktepe Halkçı Gençlik Derneği'ne saat 15.00 de saldırdı. Cam, kapı, sıra, masa, afiş, gazete, dergi ve içeride ne varsa kırıldı, yırtıldı. Bütün bunlar alışıldığı üzere polisin gözü önünde meydana geldi.

Polislerin bu olaylara seyirci kaldığı da pek söylenemez, onlar da komandolarla birlikte saldırıya katıldılar. Hattâ polisler komandolara "Bunları ezin, size saldırırlarsa bunları tararız" diye cesaret veriyorlardı.

Bu saldırılar Aktepe halkını yıldıramayacaktır. Aktepe'li ilericiler mücadelede kararlıdırlar. Aktepe'deki polis-komando tertipleri boşa çıkarılacaktır.

En etkin mücadele: Birleşik kitle hareketi

Geçtiğimiz günlerde İstanbul Hukuk Fakültesi'nde "İLERİCİ HUKUKLULAR BİRLİĞİ" adıyla bir dernek kuruldu. Kurucular Derneğin amaçlarını gazetemize şöyle açıkladılar.

Soru: "İlerici Hukuklular Birliği"ni neden kurdunuz, açıklar mısınız?

Cevap: Fakülte öğrencilerinin ekonomik, demokratik, akademik ve toplumsal bir dizi sorunu var. Bu sorunların kısmen de olsa çözümü, öğrenci arkadaşların örgütlenmesinde yatmaktadır.

Fakülte içinde anti-demokratik uygulamalar, cana kıyan faşist saldırılar alabildiğine artmıştır. Bu durumda bizlerin görevi öncelikle faşist zorbaları aramızdan tecrit etmek olmalıdır. Bu ise en geniş öğrenci kitlesini örgütlemekle mümkündür. Unutmamak gerekir ki, en büyük ve gerçek güç kaynağı kitlesel birleşme, en etkin mücadele aracı, disiplinli birleşik kitle hareketidir.

Ancak şunu da görmek gerekir. İlerici Hukuklular Birliği bir birim örgüttür sadece. Oysa faşizme karşı daha etkin mücadele, daha geniş öğrenci kitlesini örgütlemekle verilir. Bunun için amaçlarımızdan birisi de geniş öğrenci kitlesini örgütlemeye yönelik çalışmalarda yer almak, bu çalışmaları dar gurup çıkarlarının üstüne çıkarmaktır.

Soru: Geniş öğrenci kesiminin derneğinizi benimsemesi konusundaki görüşleriniz nedir?

Cevap: Burjuvazinin istediği gibi öğrencilerin sadece dersleri ve kitaplarıyla ilgilenmeleri beklenemez. Şüphesiz sorunlarının çözümü doğrultusunda mücadele vereceklerdir. Ancak, kendi sorunlarının çözümünün emekçi sınıfların sorunlarının çözümüne sıkı sıkıya bağlı olduğunu, kendi sorunlarının çözümü için verecekleri mücadele ile emekçi sınıfların vereceği mücadelenin bütünselliğini görmek zorundalar. Bu nedenle yurt ve dünya sorunlarıyla ilgilenecekler, kendilerine düşen görevi alacaklardır.

Bugün, öğrenciler üzerinde bir oyun oynanmağa uğraşılmaktadır. Devrimci hareketin kitlelere yayılmasından paniğe kapılan burjuvazi, hareketin sağlıklı gelişimini engellemek, kontrolu altına almak istemektedir. Bunun için de, küçük burjuva yapısı gereği heyecan unsuru bol eylemlere en açık kesim olan öğrencileri provakasyona getirmek istemektedir. Bunun için de ilerici öğrenciler üzerine silahlı baskınlar verdirerek onları nefsi müdafaa durumuna düşürerek faşistlerle aynı düzeyde aynı yöntemlerle çatışmaya zorlamaktadır. Böylece faşist tırmanış için yeni gerekçeler bulmuş olacaktır. Ancak öğrenci arkadaşların büyük bir çoğunluğu 12 Mart döneminin deneyimlerinden de yararlanarak sorumsuz ve hesapsız eylemlerle, devrimci mücadelenin yürütülemeyeceğini anlamış bulunmaktadırlar. Kesin olarak faşist zorbalarla aynı düzeyde ve aynı yöntemlerle çatışmayı reddetmekte, faşizme öldürücü darbeyi vurabilmenin örgütlü mücadelede yattığını bilmektedirler. Böylece öğrenciler burjuvazinin hesaplarını boşa çıkaracak, İlerici Hukukçular Birliği saflarında örgütlenerek en etkin anti-emperyalist, anti-faşist mücadelesini vereceklerdir.

Soru: Hukuk Fakültesinde daha önce kurulmuş bir dernek vardı. Böyle bir derneğin varlığına rağmen ikinci bir dernek kurmanıza neden olan gelişmeler nelerdir?

Cevap: Öğrenci gençliğin örgütlenme perspektiflerinin ne olması gerektiği çok iyi tesbit edilmeli ve çalışmalar bu ilkeden kaynaklanmalıdır. Oysa fakültemizdeki mevcut örgüt bu konuda ters bir anlayışa sahiptir. Bunu öncelikle mevcut örgütü tabandan kopuk dar bir gurup örgütü haline getirmelerinde görüyoruz.

İkinci olarak, dar bir bakış açısıyla hazırlanan kısa vadeli eylemlerin hareket üzerindeki olumsuz etkilerini görmek zorundayız. Her ne pahasına eylem, beraberinde kalıcı olmayan, tepkici bir çalışmayı getirir.

Bunlar bizim mevcut dernekle aramızdaki ayrılıkların bir kısmı. Söz konusu olan bölünme değil,hareketin sağlıklı gelişimi için safların doldurulmasıdır. Çünkü mevcut bir derneğin varlığını ileri sürerek bu derneğin mücadeleyi geriletmesine seyirci kalmak en azından suç birliği yapmaktır.

Soru: Dernek olarak neler yapabileceğiniz konusunda bilgi verir misiniz?

Cevap: Bugüne kadar ve kısmen bugün de tepkici bir siyaset izlenmektedir. Daima olayların gerisinde kalınmakta, hareket kendiliğinden gelişime bırakılmakta, programsız gelişi güzel hareket edilmektedir. Biz öncelikle kendi somut sorunlarımızı tebit ettik ve bu sorunların çözümü için mücadele yöntemlerimizi saptadık. Burada yemek sorunumuzun halledilmesinden tutun da 1750 sayılı üniversiteler yasasının değiştirilmesine kadar, gece düzenlemekten tutun da kitap basımına kadar çeşitli sorunlarımızı, çeşitli çalışma biçimlerimizi gösterdik.

Soru: Açıklamalarınız için teşekkürler. Acaba bunların dışında söylemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Cevap: Evet, var. Son olarak yine şunu yazın: En etkin ve gerçek güç kaynağı kitlesel birleşme, en etkin mücadele aracı birleşik disiplinli kitle hareketidir. En etkin eylem örgütlenmedir. İşte biz bu nedenledir ki, sorunlarımızın çözümü için anti-emperyalist, anti-faşist tüm güçlerle, en geniş tabanlı demokratik kitle örgütünü -İlerici Hukukçular Birliği'ni- oluşturmayı amaçlıyoruz. Biz şuna inanıyoruz ki, hukuklu arkadaşların "Tek Tip Demokratik Üniversite Mücadelesi" ancak böyle bir örgütlenmeyle verilebilecektir. Mücadelenin başarısı buna bağlıdır.

Gençlik hareketinde iki uç

Guy Konopnicki

60 yıllarından bu yana, gençlik ve özellikle okuyan gençlik arasında bir olgu gözleniyor: Gelecek karşısında düşülen bunaltı, bunalım içindeki bir toplumda yaşamanın doğurduğu huzursuzluk, goşizmin izlerini sık sık taşıyan mücadele biçimlerine yol açmaktadır. Ancak, zaman zaman etkisiz ve yanıltıcı bir niteliğe bürünse de, gençliğin mücadeleleri her şeyden önce olumlu bir olgudur. Gençlik hareketleri, dikkate alınması gereken eylem biçimlerini ve taleplerini de ortaya çıkarmaktadır. (Devrimci bir partinin politikası sadece "yukardan" inmez, kitlelerin insiyatifinden de beslenir.) Oysa, gençlerin hoşnutsuzluğunu dile getirmekten başka birşey yapmayan bütün mücadele biçimleri hemen "goşizm"le yaftalanmaktadır. Sonuç olarak gençliğin her başkaldırı hareketini goşizme maletme gibi bir ideolojik baskı doğmaktadır. Bu basitleştirme, gerçek hareketin kavranmasına hiçbir katkıda bulunmamakta ve gençliğin mücadelelerini tecrit etmeye yönelmektedir.

Öte yandan, çevre, seks vb. sorunlarıyla ilgili talepler için siyasal mücadeleyi reddeden bir anarşist hareket türü de vardır. Gerçek özlemlere, hicve vb. dayanan bazı yayınların çıkmaya başlaması da henüz yeni bir eğilimdir. Burada da bizler için bir tartışma, yani ideolojik mücadele konusu bulunmaktadır. Eğer, kapitalist sisteme düşmanlıklarını dile getiren genç yığınların bir kıyıya atılması istenmiyorsa, bu zorunludur.

Ayrıca, hıristiyan goşizm, feminist goşizm gibi belli akımların bulunduğundan da söz edilebilir. Bunlar da, kendi ölçülerinde, mücadele için duyulan hem isteği hem de deneysizliği dile getirmektedir.

Goşist gruplar sorununa gelince. Özellikle, gençlik içinde ortaya çıkan olguların temelde olumlu bir boyut taşımaları gerçeği, zararlarından kimsenin kuşkusu kalmayan maceracı gruplarla en büyük kararlılıkla mücadele etmemizi gerektirmektedir.

Oportünizm kimseye birşey kazandırmaz. Gençliğin kitlesini Fransa halkının birliğine kazanmak gereklidir ve bu da, sosyalizmin hedefleri ve mücadele biçimleri üzerinde yoğun bir ideolojik savaş verilmesini gerektirir.

Gençliğin isteklerinin kavranması, ve pratikleriyle devrimden çıkarı olan toplumsal güçleri iktidarın eline terketmekten başka iş yapmayan gruplarla mücadele, hareketin birbirini tamamlayan iki yönüdür. Bu ikisinin harmanlanması her zaman kolay değildir ama, karmaşık olmak yaşamın özelliğidir.

Demokrasinin teminatı emekçi halktır!

BİR KİTAP: TEORİDE VE PRATİKTE BURJUVA DEMOKRASİSİ — **A. MISHIN** — **BİLİM YAYINLARI**

Akın ERTEK

"Hür dünya"nın kahramanları derin bir kaygı içerisinde. Her gün işçi sınıfının kazandığı mevziler, dünyanın dört bir yanında sömürüye karşı ayaklanan halkların zaferleri, bu halkların "hür dünya"ya karşı, sosyalizm yolunu tercih etmeleri kapitalizmin çöküşünü hızlandırıyor. Bir yandan ekonomik çıkmazlar, diğer yandan emekçi kitlelerin gelişen mücadelesi emperyalizm için ölüm çanları. Egemen güçler, ancak çalışan kitleler üzerinde baskıyı artırarak varlıklarını sürdürme gayreti içersindeler.

Emperyalizme sistem olarak bağımlı burjuvazi, ülkemizde de gelişen işçi sınıfı mücadelesini, demokratik güçleri sindirmek için bütün demokrat, ilerici, sosyalist örgütlere, kişilere baskı uygulamakta. Siyasi cinayetler, kitle örgütlerine uygulanan baskılar, gerici yasa değişiklikleri vs. günlük olağan olaylar haline getirilmeye çalışılıyor.

Açıktır ki bu, demokrasi sorununu güncelleştirmekte, "burjuva demokrasisi nedir?", "neden demokrasi mücadelesi?" sorularını günlük yaşımımızda karşımıza çıkarıyor.

Demokrasi mücadelesi ancak sağlıklı bir teorik temel üzerinde ele alınıp kavranırsa başarılı olabilir. Sosyalistler buna her zaman gereken önemi vermişler ve demokrasiyi doğru tanımladıkları, tarihi-somut koşulların oluşumu içersinde değerlendirdikleri için başarılı olmuşlardır. Lenin'in şu sözleri bu konuda anahtar niteliğinde: "Demokrasi bir devlet biçimidir, devletin temsil şeklidir. Dolayısıyla o, her devlet gibi, insanlar üzerinde örgütlenmiş, sistematik baskı uygulamasıdır. Bu bir yönü. Diğer taraftan demokrasi, vatandaşlar arasında biçimsel eşitliğin tanınması, herkese eşit haklar, anayasayı tayin ve devleti yönetme anlamındadır."

Devlet biçimi olarak demokrasi, uzlaşmaz sınıflı toplumlarda egemen sınıf için demokrasidir ve ezilen sınıflar üzerinde diktatörlüktür. Ancak bu ezilen sınıfların demokratik hakları ve özgürlükleri için mücadele etmeyecekleri anlamına gelmez. Örneğin seçim hakkı, politik örgütlenme hakkı, basın ve toplantı yapma özgürlükleri vs. gibi.

DEVRİMCİ HAREKET GERİCİLİĞİN KARŞISINDA

Günümüzde burjuva demokrasinin durumunu ele alan A.Mishin, bunun bir çözümlemesini yapıyor ve "Batı"nın bütün gayretlerine rağmen demokrasi adı altında yapılan aldatmaca ve anti-komünizm'in iflasını örnekleri ile ortaya seriyor.

"Demokrasi mücadelesini sosyalizm mücadelesi ile bir tek devrimci hareket içinde kaynaştıran emekçi halk olmasa, tekelci burjuvazi kendi sınıf diktatörlüğünün düpedüz gerici, tedhişe yönelik biçimlerine ve yöntemlerine çoktan başvurmuş olacaktı." diye yazıyor Mishin. Bundan sonra yazar özellikle "üçüncü dünya" karşısında emperyalizmin bütün çabalarına rağmen burjuva demokrasisinin iflas ettiğini vurguluyor.

Burjuva demokrasisinin çelişkili iki yönü, yanı baskıcı ile özgürlükçü yönü, burjuvazinin bulunduğu koşullar içinde bir diğerine geçişi belirliyor. Lenin'in bu çözümlemesi üzerinde, burjuvazinin devlet iktidarını hangi yöntemle kullandığı açığa çıkıyor: "Burjuvazi ne kadar güçsüz, diktatörlüğünün toplumsal temeli ne kadar dar olursa, doğrudan kuvvete ve gerici hükümet biçimlerine o kadar çok baş vurur." (A. Mishin)

Demokrasi kavramının tanımı burjuva ideologları tarafından kendi düzenlerini sevimli göstermek ve sömürüyü saklamak için çarpıtılır. Kavramın sınıfsal özü saklanır. Fakat yine de, en "ehvenişer" tanımın içinde dahi sosyalizm düşmanlığı saklıdır.

Bilimsel sosyalizm demokrasinin sınıfsal özünü gözönüne alarak, tarihi gelişim içersindeki tiplerini ayırt eder. Bunun için günümüzde burjuva demokrasisi ile sosyalist demokrasiyi birbirine karıştırmamak, demokrasinin tarihsel tiplerini yerli yerine oturtmak gerek. Genel bir tanımın içersinde, bu ayırt edici özellikten dolayı biri yok olmaya makkum iken, diğeri gelişiyor.

EMPERYALİZM VE BURJUVA DEMOKRASİSİ

A.Mishin günümüzde, emperyalizm aşamasında, egemen burjuvazinin, tekellerin saldırgan, gerici niteliğine dikkati çekiyor. Özellikle Birinci Dünya Savaşı'ndan sonraki tablo şöyle veriliyor: "....genel olarak, bu aşama kapitalizmin sağa kaymasıyla belirlenir. Bazı kapitalist ülkelerde (İtalya, Almanya, Japonya, Portekiz ve İspanya) faşist rejimler kurulmuş, aynı zamanda gericilik yönünde kuvvetli bir eğilim olmuştur." Fakat yine bu aşamada ortaya çıkan güçlü demokratik hareketler olduğu ifade ediliyor.

Bugün sosyalist sistemin güçlülüğü, uluslararası işçi sınıfı dayanışması, ulusal kurtuluş savaşları emperyalizmi bir yandan geriletirken, diğer yandan saldırgan niteliğinin ortaya çıkmasını sağlıyor. Başta ABD olmak üzere, emperyalizmin saldırganlığı, burjuva demokrasisine dahi tahammülsüzlüğü için, Şili başlı başına bir örnek teşkil edebilir. Fakat, faşist diktatörlüklerin kurulması ve burjuva demokrasisinden geri dönüşlerin karşısında demokratik güçlerin bugünkü direnci gün geçtikçe artıyor.

DEMOKRATİK HAKLAR KORUNACAK

Ülkemizde, demokratik hakları kısıtlama, hiçe sayma, baskı, şiddet, terör, tırmanan faşizmin işaretleri. Bütün ilericilerin elde edilen demokratik hakları ve özgürlükleri korumak, genişletmek, faşizm tehlikesine karşı durmak için demokrasi mücadelesinin önemini kavraması gerekiyor. Burjuva demokrasininin ne olduğunu anlamada, özellikle bunu faşizm ile aynı kefeye koyan sapmalara ve burjuva ideologlarının kavramı çarpıtmalarına karşı konunun bir bütün içinde kavranmasında yardımcı olabilecek önemli ve güncel bir yapıt, A.Mishin'in "Teoride ve Pratikte Burjuva Demokrasisi".

Milliyetçi ve sağlam düşünceli aydınlar

"Öğrencilerin, bilim anlayışı kuvvetli milli tarih şuuruna sahip, vatanına örf ve adetlerine bağlı, milliyetçi ve sağlam düşünceli aydınlar" olarak yetiştirilmesi. 1750 sayılı Üniversiteler yasası madde 3-b'de

"Duvarlara faşizme ölüm yazanlar, asıl faşist onlardır."

"Solcular memleketi bölmek için çalışıyorlar."

"Duvarlara bu yazıları yazanlar analarının ....dan artan boyalarla mı bu yazıları yazdılar."

"Kızılay'da sol yumruğunu kaldırıp bağıranlar 'o biçim' insanlardır."

"Nah bütün solculara."

Bunlar Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde kürsü başkanı, Profesör Kaplan Arıncı'nın sözleri. Sağlık hizmetleri içler acısı durumda olan, 2250 kişiye bir doktor, 780 hastaya bir yatak düşen bir ülkede, halkımızla alay edercesine kutlanan 14 Mart Tıp Bayramını protesto eden öğrencilere söylediği sözler.

"Milliyetçi" ve sağlam düşünceli "aydınlar" olmaya namzet olanlar haricindeki tüm öğrenciler bu sözler üzerine sınıfı terkediyorlar.

İçlerinden büyük çoğunluğu askeri öğrenci olan "aydınlar" grubu ise bu sözleri alkışla karşılayıp, daha sonra da başka okullardan gelen askeri öğrencilerle birlikte "Bu okulda Türk düşmanlarını yaşatmayacağız" diyerek öğrencilerin üzerine saldırıyorlar.

Bu olayda yardımcıların görevi burada bitiyor, bundan sonra "Emniyet" kuvvetleri devreye giriyor. Polis saldırısı karşısında dekanlığa sığınan öğrenciler Dekan Rüknettin Tanalp'ın emriyle içeri giren polis tarafından toplanıyorlar ve 150 metrelik bir polis koridorundan dövülerek geçirildikten sonra Emniyet Sarayı'na götürülüyorlar.

Kaplan Arıncı'nın bu tutumunu, Tıp Fakültesi 3. ve 4. dönem öğrencileri bir imza kampanyası açarak protesto ettiler. Ve kimin ne olduğunu şimdi daha iyi anlıyorlar.

Bu, MC iktidarı döneminde olağan hale gelen olaylardan sadece bir tanesi. Ancak bu birikimin kaçınılmaz sonucu şu: Bu olaylar karşısındaki tepkilerin giderek artması ve MC iktidarının düşürülmesine yönelik kitle hareketlerine dönüşmesi. Olayların önlenebilmesi, Üniversitelerde can güvenliğinin sağlanabilmesi, eğitimin düzenli yürütülebilmesinin ilk şartı da bu.

TÖB-DER İSTANBUL ŞUBESİ SEKRETERİ ALTAN ÖZDEMİR'İN "İLERİCİ GENÇLİK"E DEMECİ

«Terör öğretmenleri susturamayacaktır !»

MC iktidarı işbaşına geldiğinden bu yana, tüm çalışanlar üzerinde olduğu gibi öğretmenler üzerinde de faşizan baskılar yoğunlaştı. Beşbinden fazla öğretmen kıyıldı, yüzlercesinin aileleri parçalandı. Bunlarla da kalınmıyarak altı öğretmen pusuya düşürülerek öldürüldü. TÖB-DER Şubeleri faşist sermaye çetelerince saldırıya uğradı. Bazıları sudan bahanelerle kapatıldı. Kısacası yakın tarihte görülmemiş bir biçimde öğretmen kitlesi üzerinde baskı ve terör mekanizması işletilmekte. Öğretmenler üzerinde sistemli olarak estirilen bu terör havasına rağmen öğretmenin mücadele azmi kırılamamıştır. Aksine gün geçtikçe öğretmen kitlesi nicel ve nitel yönden gelişmiş, yığınsal olarak baskı ve zülme karşı mücadele ederek saflarını sıklaştırmıştır. Ve öğretmen kitlesi biliyor ki faşist baskılara karşı etkin mücadele örgütlü mücadele ile olur.

ÖĞRETMENLERİN SİYASAL DURUMU

Kapitalizmin gelişmesiyle egemen sınıf ara tabakaları oluşturan katmanlardan bir bölümünü teşkil eden öğretmen kitlesine, işçi sınıfına olduğu gibi, artıdeğerden pay ayırmak istemez. Fakat burjuvazi, devlet mekanizmasını kendi lehinde çalıştırmada bunlardan faydalanmak ister. Araç olarak kullanmaya çalışır. Ancak yaşam koşulları gün geçtikçe zorlaşan, geçim zorlukları içerisinde olan bu tabakalar kendi kurtuluşlarının, işçi sınıfının kurtuluşu ile mümkün olduğunu bilirler. Bilirler ve egemenlerle uzlaşmaz çelişkileri olur. Öğretmenler de siyasi yönden gerçek kurtuluşlarının işçi sınıfının kurtuluşunda olduğunu bildikleri için ileriye dönük mücadelede onun saflarında yer alırlar.

EKONOMİK SÖMÜRÜ

Bu dayanılmaz hayat koşulları karşısında öğretmenin yaşamı çekilmez bir halde olmasına karşın sermayedarlar vergi indirimi, teşvik tedbirleri, gümrük muafiyeti adı altında hazine imkanlarından sonuna dek yararlanırlar. Diğer taraftan öğretmene geçinebilecek bir ücret dahi verilmezken, verilen ücretlerden de meyak, emekli sandığı v.s. isimler altında bir elden verilen diğer bir elden yine sermayedarlara kredi kaynağı olarak aktarılıyor. Sömürü mekanizmasının bu musluklarını kurutmak için mücadele ettiği içindir ki, öğretmen üzerinde bu terör havası estirilir, sürülür, kıyılır, dövülür.....

Öğretmenler, çağın gerisinde kalan, toplumsal gerçeklere cevap vermeyen, halka dönük olmayan ve bir azınlığın çıkarı için amaçlanan eğitim anlayışına karşıdırlar. Halkımızın geri kalmasına sebep olan, üretici olmayan soyut bir eğitim anlayışını benimseyemezler. Çağdaş bilim ve kültürün halkın hizmetinde olmasını, bir avuç mutlu azınlığın öğretmeni değil, halkın öğretmeni olmak isterler. Bu nedenle çağdaş, bilimsel, yurt çıkarları doğrultusunda ve halka dönük bir eğitim sisteminden yanadırlar. Böylesine bir eğitimin somutlaştırılmasını ve programlaştırılmasını, bugünkü bozuk eğitim sisteminin karşısına dikilmeyi bir yurtseverlik görevi bilirler. Öğretmenler eğitim ve öğretimin her katında ve her kademesinde söz ve karar sahibi olmak isterler. Eğitimi, egemen, sömürücü sınıf iktidarlarının kendi çıkarları için kullanmalarına şiddetle karşı koyarlar. Kısaca halkının yararına, ileriye dönük ve çağdaş olmayan, inanmadığı, benimsemediği bir eğitimi öğrenciye, halka götürmek her şeyden önce öğretmenin ilerici yapısına ters düşer. Halkının aydınlanmasını, her şeyde olduğu gibi eğitim ve öğretimde de söz ve karar sahibi olmasını istediği içindir ki kıyılıyor, sürülüyor, dövülüyor, öldürülüyor.....

Diğer çalışanlar gibi öğretmenler de yurt ve dünya sorunlarına karşı ilgisiz kalamazlar. Öğretmenin sorunları halkın sorunlarından ayrı düşünülemediği gibi, dünya sorunları da ülke sorunlarından bağımsız düşünülemez. Yurtta ve dünyada gelişen olaylar karşısında öğretmen kayıtsız kalamaz. "Siyaset yapılıyor" deyip öğretmeni bu sorunlardan soyutlayan, yani hayatın bizzat kendisinden uzak tutmak isteyen zihniyete karşı olduğu içindir ki, bürokrasinin kilit noktalarına yerleştirilen egemen sınıflara hizmet eden partizan yöneticilerce kıyılıyor, sürülüyor...

ÖĞRETMEN - HALK BÜTÜNLEŞMESİ

Tüm bunlara karşın halktan yana, sosyalist, ilerici, yurtsever, demokrat öğretmenlerin haklı mücadeleleri sürmektedir. Halkımız, onun bir parçası olan öğretmenlere sahip çıkıyor. Kıyılan, sürülen öğretmenleri için yürüyüşler, mitingler düzenliyor. İzmir'de, Ankara'da onbinlerin katıldığı hayat pahalılığını ve faşist baskıları protesto mitingleri öğretmen-halk bütünleşmesinin somut örnekleridir. Onbinlerce öğretmen hep bir ağızdan "halkımızın öğretmeniyiz" diye haykırıyor. Öğrenciler, kendilerinin de eğitim ve öğretimde söz ve karar sahibi olmasını isteyen öğretmenlerinin mücadelelerinde omuz omuza olduklarını bildiriyorlar. Onbinlercesinin okuyamayışı, okuma olanaklarının olmayışı, binlercesinin üniversite kapılarında yığılması yanlış bir eğitim politikasının ürünüdür. Öğrenciler de biliyorlar ki bu sorunların çözümü, öğretmenlerinin ve emekçi halkın mücadelesinden soyutlanamaz.

Sömürgen sınıfların hizmetinde olmayan, halkımızın gelişip güçlenen, ileriye dönük mücadelesiyle bütünleşen, ilerici, demokrat öğretmenler, elbette egemen sınıfların siyasi iktidarlarının hışmına uğrayacaklardır, sürüleceklerdir, kıyılacaklardır, hattâ öldürüleceklerdir. Ama bunlar onun örgütlü mücadelesini engellemeyecektir. Öğretmen kitlesi giderek kendi örgütü TÖB-DER'de birleşiyor. Tüm faşist baskı ve saldırılar karşısında öğretmen, örgütüne sahip çıkıyor. Bütün zor koşullarda örgütüne sahip çıkan, kararlı, inançlı, ilerici öğretmenler sayesinde TÖB-DER gittikçe gelişip güçlenmektedir.

Sonuç olarak, baskı ve zülum öğretmeni, kendisinin ve halkının haklı davasından koparamayacaktır. Hiç bir baskı öğretmeni çağ dışı eğitimde yana gösteremeyecektir. Hiçbir terör havası öğretmen mücadelesini parçalayıp sarsamayacaktır. Ama öğretmen kıyılacaktır, sürülecektir, ödürülecektir... Ta ki eğitimde emperyalist ve faşist etkiler kalkana dek..... Ta ki, işçisiyle, memuruyla, insanın insanı sömürmediğibir düzen kurulana dek......

Mücadelemiz sürecektir..........

YEREL AMATÖR TİYATROLARIN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Vedat TOKYAY

Türkiye'de, ilerici, sosyalist nitelikteki profesyonel ve amatör tiyatroların eserlerini olanca güçleriyle duyurmaya çalıştıkları şu ortamda cevaplandırılmamış, bulanık kalmış bazı sorunlar var. Bu sorunların çözümü, sadece, tiyatronun doğru bir çizgide gelişmesine yardım etmeyecek, aynı zamanda, "emekçi gençliğin örgütlenmesi, politize olması" "yerel derneklerin yaşama koşulları", "kitlelerin kültürel değişimi" v.b. gibi bazı can alıcı sorunların çözümü için de yardımcı olacaktır.

Türkiye'de son yıllarda beliren önemli bir olgu, büyük kentler dışındaki yörelerde, kabalarda hatta köylerde yerel tiyatroların kurulması ve çalışmasıdır. Bu çalışmalar, ya bağımsız tiyatro dernekleri biçiminde ya da yerel derneklere (halk birliği, halkla dayanışma derneği v.b.) bağlı olarak sürdürülmekte. Bu derneklerin olumlu uğraşlarında hedeflerine yaklaşabilmeleri için, çalışmalarındaki aksaklıkların giderilmesi de zorunlu. Bu çalışmaların olumsuz yanlarını şöyle sergileyebiliriz:

A) Sürekli olmamaları, bir iki oyundan sonra sönmeleri.

B) Yöresel sorunlar ile ülkenin sınıfsal yapısını, politik mücadelesini bir arada alıp somut öneriler, hedefler sunan oyunlar oynamamaları. İlerici nitelikte de olsa yöre halkını etkilemekten uzak oyunlar seçmeleri.

C) Yörenin geleneksel kültür mirasını, folklorunu yeterince araştırıp tiyatro deneyinde kullanmamaları.

D) Ülkemizdeki diğer yerel dernek ve amatör tiyatroların deneylerinden, ürünlerinden uzak olmaları, iletişim noksanlığı.

Bütün bunlardan dolayıdır ki, yerel, amatör tiyatro ve benzeri kültür birlikleri, ellerindeki önemli olanakları yeterince kullanamıyorlar. Nedir bu olanaklar? Başında, yöre halkının günlük üretim faaliyetiyle, süregiden gelenekleriyle, yaşantı biçimiyle sürekli bir sıcak temas içinde bulunmak geliyor. Bu olanak, oyun *yazılırken, prova edilirken, oynanırken* sürekli bir seyirci-oyuncu bütünleşmesini sağlayabilir.

Ama, çağlar boyu kültürel birikimden uzak tutulmuş; tiyatroya, sinemaya (haklı olarak) eğlenme, dinlenme amacıyla giden; televizyon, sinema, radyo v.b. gibi araçlarla yoz-gerici kültüre şartlandırılan emekçi yöre halkı, seyirci koltuğuna oturdu mu işler gerçekten zorlaşıyor. Seyirci ile bütünleşmek, onu etkin bir biçimde tiyatro olayına sokmak, ilerici kültürü tanıtmak, sevdirmek, dünya görüşünün değişimine katkıda bulunmak gibi istekleri hayata aktarmak için yarattığımız tiyatro olayının alışageldiğimiz biçimde olmaması gerektiğini düşünüyoruz.

Seyircinin zaman içinde değişen tepkilerini kendine malzeme alan tiyatrocu.. Tiyatro metnini oyundan oyuna, gerekirse oyunun içinde değiştiren, geliştiren oyuncu.. Yörenin konuşma dilini, görsel ve müziksel folklorunu, yöresel tiyatro motiflerini, efsanesini tiyatro potasında eritebilen tiyatrocu..

İlgi çekici bir başka olgu da, emekçi gençliğin bu yerel dernek ve tiyatrolarda yer alması, canla başla çalışması. Bu onların politize olmaları, örgütlenmeleri için attıkları değerli bir adım. Ne var ki tökezlenme ve kendi içlerine kapanma olasılıkları da o derece güçlü. O yüzden altını kalınca çizerek şunu belirtmeliyiz: Bu yerel dernek ve tiyatrolar yurt ya da bölge ölçeğinde örgütlenmeli, birbirlerinin deneylerini tartmalı, eleştirmeli, diğer demokratik kitle örgütleriyle (sendikalar, memur, teknik eleman, öğretmen, öğrenci örgütleri) sıkı ilişki içinde olmalıdırlar.

Bu noktada, profesyonel tiyatroların yurt gezilerine değinmeli. Yöre halkının kültürel yapısına yabancı olmaları, sürekli bir temas içinde bulunmamaları, dünya görüşünü değiştirmek istedikleri yöre halkının vardığı politik düzeyden *nitelik ve nicelik* olarak uzak oyunlar sergilemeleri başarısızlıklarının temel nedeni. Profesyonel tiyatrolara devamlı bulundukları kentlerde düşen önemli görevler var. Bu görevlerden biri de profesyonelliği amatör tiyatrocu yetiştirmek için bir finansman aracı olarak kullanmak. Yerel tiyatroların desteklenmesinin nesnel koşullarından biridir bu..

İLERİCİ GENÇLİK OKURU
MEHMET İZAN YAZIYOR:

Tütün işçileri uyanıyor

İLERİCİ GENÇLİK GAZETESİNE

14/3/1976

Sevgi ve saygılarımı sunarım. İlerici Gençlik gazetesini devamlı okuyan abonesiyim. Başarıya ulaşması için içtenlikle başarılar dilerim.

İlerici gençlik gazetesi yayınlarınızdan elimize geçen tek gazete. Konularını ilgiyle izliyorum.

Ben köylüyüm. Tütün ve pancar üreticiliği ile uğraşıyorum. Ben gibi 2 arkadaşım daha gazetenize abone aynı köydeniz. Bizler kendi gazetemize kendi dertlerimizi yazalım ve bütün dertlerimize ortak olup bu dertlerimizi gazete vasıtası ile kamuoyuna duyursun veya okuyan abone vatandaşlarımız duysun. Bu kendi derdim olduğu için size dertlerimizi yolluyorum. İmlâlarımda yanlışlar olacağını kabul ediyorum. Sizden arzum yanlışlarımı düzelterek gazetemizde bizim dertlerimize de yer verirseniz bizi çok mutlu ve bahtiyar edeceksiniz ve topluma köylü üreticisi olarak dertlerimizi ve nasıl sömürüldüğümüzü duyurmuş olacağız.

Saygılarımı sunarım.

Mehmet İzan
Dereli Köyü
Taşova-Amasya

"Sayın Demirel Hükümeti bu sene emekçinin ve üreticinin alın terinin emeğinin karşılığını vereceğiz ve yüzünü güldüreceğiz. Aracının ve tefecinin kucağına düşürmeyeceğiz diye beyanlarda bulundu. Bu sözleri ben radyo başında kulaklarımla duydum. Fakat bu sözleri yanlış duymuşum. Sebebi Taşova tütünü 52.5 liradan açıldı. 3-4 koçan baş fiyata gitti. Diğerleri 18-20-25-27-30 lira arasında gidiyor. Burada aldatmaca olarak 3-4 üreticinin yüzünü güldürebiliyor, diğer binlerce üretici vatandaş ise göz yaşını döküyor, içerisi kan ağlıyor. Bu üretici vatandaşlar senenin 14 ayını çalışmakla geçiriyor yazın kavurucu sıcağı altında.

Taşova tütün piyasası açılırken Tütün Üreticiler Derneği'nin elinde bulundurduğu üretici vatandaş bildirisini dağıtmak için, C.Savcısı bildirilerin dağıtılmaması için Dernek Başkanına sizleri mahkemeye veririm sözleri ile tehdit etti. Alındı belgesi alındığı halde, gayesi bizleri engellemek ama bizler inandığımız hak verilmez hak alınır davamızda inançlıyız. Mücadelemizden vazgeçmedik. Bildirileri dağıtırken Dörtyol Köy İmamı Hamza ismindeki arkadaş Senin Allahın yok mu bu bildiriler okunmaz deyip bizleri Allahsızlıkla üretici vatandaşlar içinde küçük düşürüyor. Çünkü bu imam doğru söylüyor. Bizler onların Halkı sahtekârlıkla kandırdığını ve kirli işlerini ortaya çıkardığımız için. Aynı anda bizler gibi aç karnını doyurayan, yardakçılıkla geçinen Tekel bekçisi bildirileri kapıp üretici vatandaşın karşısında yırtıp atması utanmadan bir de yüzüme dönüp sen ekispirde akıllımısın demesi. Kendisini o anda canavar kesilmiş insanı paramparça eden bir aslan kesilmiş, bizleri ise bir kedi yavrusu görür karşısında. Halbuki ikimiz de aynı familyadan türedik orasını bilmiyor. Güvendiği yer varmış. Sayın bekçinin arkasında 5-6 tane faşist itçi gurup bekçiye yaltakçılık yaptılar. Bizler onların gayesini çok iyi biliyoruz. Bizlerin üzerine gelmek. Derneğimizi kapattırmak.

İkinci bir olay, nasırlı ellerin haklarını yok pahasına alan, üreticiyi koyun sürüsü yapan şeker pancarı şirketleri. Binbir güçlükle 6 nüfus çoluk çocuk ninemiz, avradımız, anamız iki büklüm yerinden kalkmayan babamız kuru pilav yiyen ayran bulamayan bizleriz. Bu zorluklar içinde ürettiğimiz pancarı yok pahası alan birde utanmadan sıkılmadan üreticiyi borçlu yapan şeker fabrikası şirketleri. Para neden top yekün üretici vatandaşa verilmiyor. Sebebi açıkda. Benim paramla milyonları milyar yapanlar. İşte nasırlı emekçi üreticiye dolamaçlı oyunlar. Bunlar saz bakışlarımızda ve temiz bünyemizde hepsi yazılı. İşte adi oyunlarınızın örnekleri. Tohumu parayla, söktürmemiz parayla. Güprenin fiyatı 250 krş dersiniz, fakat bizlerden parasını alırken fiyatı şu veya bu demezsiniz. Pancarı kantara teslim ederken % 9 dan düşersiniz. Kantardan şeker fabrikasına taşıt ücretini üreticiden kesersiniz. Küspe çıkarırsınız. Köylü üreticiye ilk önce bedave dersiniz sonra 60 liradan parasını kesersiniz. 5 lirada köy arabasına verdirirsiniz. 10 lirada gurup başkanı benim masrafım der alır. 250 krş damga pulu der alır. Her avans vermelerinde 5 lira, 250 krş kesilir. Şeker verilir kaçtan verildiği bilinmez. Bunlar da yetmez gibi imam hatibe yardım der, cahil vatandaş makbuz verir. Acaba sayın şirket ağaları ve beyleri küspeyi çıkarırken üretici vatandaşa soruyormusunuz. Hayır. Köylü üreticinin alıp almayacağını soruyormusun. Hayır. İşinize geldiği şekilde şu üretici 20 torba diğer üretici 30 torba. Sebebi üreticinin eline para geçmesinde aracıya, tefeciye borçlansın, bizlere daha muhtaç daha bağlı bir köle olmamızı istiyorsunuz. Birde bizleri yani üretici vatandaşı borçlu çıkarıyorsunuz. Hakiki borçlu üretici mi şirketmi. Bizlerce şirket. Sebebi açıkda. Üreticinin parası sene sürüyor bunun faizi nerede. Şirkette mi üreticide mi. Sayın üretici vatandaşlar emeğine mi acısın yoksa tarlasının boş kaldığına mı, şirkete kölelik yaptığına mı. Borçlu çıktığına mı. Bunlara siz hak verin üretici vatandaş değil, sizler.

Sayın pancar şirketleri, köylü üretici vatandaşları uyuya kabul ediyorsunuz. Üretici vatandaşları sizler zorla uyutuyorsunuz. Üretici vatandaş nasıl sömürüldüğünü nasıl uyutulduğunu biliyor. Bu uyumaları gelecek yıllarda örneğini verecektir. Bunlar kamuoyunda açıktır. Ama hükümette açık değildir. Kanun ve demokrasi bu mu, yoksa bizler mi yanlış anlıyoruz."

Çırak okullarında sömürü

Kemal ELİTAŞ

Bilindiği gibi burjuvazi, sömürü düzenini devam ettirmek ve sömürüyü arttırmak için çeşitli yöntemlere başvurur. Başta işçi sınıfı olmak üzere, diğer çalışan sınıf ve tabakaları baskı altında tutmak ister. Açık faşizmi uygulamayı planlar. İlk sosyalist ülkenin kurulmasından bu yana emperyalizm, kendi yaşamına son verecek müzmin bir kriz içersinde. Sosyalist ülkelerin sayılarının artması, emperyalist sömürüden kurtulan ve kurtulmak için bağımsızlık savaşı vermekte olan eski sömürge ve yarı-sömürgelerin zaferleri, bu krizi derinleştiriyor. Sömürgenlik ve saldırganlık, kapitalizmin ve onun çağımızdaki aşaması olan emperyalizmin temel özelliğidir.

Yurdumuzda işsizlik ve pahalılık, birçok kapitalist ükelerde olduğundan daha hızlı artar, rekorlar kırarken, emperyalizmle ortak sömürüsünü ne pahasına olursa olsun sürdürmek isteyen egemen sınıflar, işçi sınıfının, köylünün, gençliğin, tüm halk tabakalarının gelişen demokratik hareketine, çeşitli baskı yöntemleriyle, besleme faşist komandoların saldırılarıyla, cinayetlerle "çare" bulmaya çalışıyorlar. Fakat faşist provakasyonlar, bu kez önemli bir güce çarpıp kırılıyor: İşçi, öğrenci ve diğer demokratik hareketlerin birliği. Öğrenci hareketlerinin işçi sınıfı ile bağları her geçen gün daha da güçleniyor. Bir yandan işçi gençlik ile öğrenci gençliğin bağlarının güçlenmesine engel olmak isteyen burjuvazi, diğer yandan genç işçileri daha fazla sömürebilmek için çeşitli yolları deniyor. Buna bir örnek; bazı büyük şirketlerin son yıllarda "ÇIRAK OKULLARI" adı altındaki uygulamaları. Çırak okulları, burjuvazinin yeni bir sömürü alanı olarak dikkati çekiyor.

Uygulama şöyle: İşletmelerde, ileride teknik eleman ve hattâ yönetici olacakları aldatmacalarıyla gençlere vaadler yapılmakta, sonra sınavlar ve çeşitli testlerle içlerinden her bakımdan kendilerine en yararlı olabilecek, yani en fazla artı-değer sağlayabilecek olanlar seçilmektedir. Sınavı kazanan gençlerle, onları işletmeye bağlayıcı sözleşmeler yapılmakta ve böylece genellikle üç yıl gibi bir süre bu gençler eğitime tâbi tutulmaktadır. Dersler tamamen işletmenin kendi üretim standartlarıyla ilgili olmaktadır. Öğleden sonraları pratik ders adı altında genç işçiler, işletmenin atelyelerinde sokulmakta ve burada yapılan üretimle önemli ölçüde artı-değer sağlanmaktadır. Bu çırak okullarında normal olarak dört ay yaz tatili olmasına rağmen genç işçiler yaz döneminde de "staj" yutturmacaları altında üç ay üretime sokulmaktadır.

Üç yıl öğretimden sonra, beş yıl mecburi hizmeti olan çıraklar önceden yapılan sözleşmeler gereğince, sınıfta kaldıkları takdirde 10.000 lira tazminat ödemek zorundadırlar. Yine ayni sözleşmeye göre bu miktarı ödemek istemeyen (ödeyemeyen) işçinin hizmet süresi arttırılmaktadır. Bu miktarı ödemek imkansız olduğuna göre, "işveren öğretmen", öğrencileri olan genç işçileri sık sık sınıfta bırakmaktadır.

Böyle okullarda okuyup üretim yapan genç işçilere 250 lira aylık ödenmekte, fakat bunun da yarısı, mezuniyetten ve askerliklerini yapıp dönmelerinden sonra ödeneceği gerekçesiyle alıkonmakta ve işletilmektedir. Çifte sömürü dönemi içinde genç işçiler sigortalı ve sendikalı olamamaktadır. Fakat işveren, devrimci sendikaların işyerinde yetki almaması için genç işçileri sarı sendikanın üyesiymiş gibi göstermektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı'ndan imzalı, mühürlü ve tasdikli diploma vaadleriyle sömürülen genç işçiler, çırak okulunu başarıyla bitirince, işveren imzalı bir diploma almaktadırlar. Bu diplomalar hiçbir yerde geçerli değildir. Üretim içinde olan genç işçiler diplomalarını alınca, aynı üretime düşük ücretli olarak başlamaktadırlar.

Çırak okulları öğrencilerinin acil talepleri şunlardır:

- Çırak okulları mezunlarına Milli Eğitim Bakanlığı'ndan tasdikli diploma verilmelidir.
- Çırak okulunda okuyanlar, sigortalı olmalı ve sendikaya üye olabilmelidirler.
- Çırak okulu mezunları aynı işi yapan kalifiye işçilerle eşit ücret almalıdırlar.

İLERİCİ GENÇLİK
15 Günlük Siyasi Gençlik Gazetesi

Sahibi:
Hüseyin KARAYILMAZ
Sorumlu Müdür:
İlhan NEVŞEHİRLİ
Teknik Sekreter:
Akın ERTEK
***Baskı:** Ak Ofset*
Abone Koşulları: *Yıllık: 40 TL.* *6 Aylık:20 TL.*
Posta çeki: *Deniz Atay 98 558*
Adres:
Süleyman Sırrı Sok. 2/11
Sıhhiye/ANKARA